

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука

Факультет декоративно - прикладного мистецтва
Кафедри монументального і станкового живопису

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
діяльності

І.В. Петрова

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВК.03 «БОТАНІЧНИЙ ЖИВОПИС»

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)
галузь знань В "Культура, мистецтво та гуманітарні науки"
освітня програма Графічний дизайн
спеціальність В2 "Дизайн"
тип дисципліни вибіркова
мова викладання українська

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-
професійної програми (для акредитованих ОПП та
акредитованих спеціальностей)

АБО

Керівник проектної групи (для ліцензованих
ОПП та ОПП, набір на які здійснюється вперше)

О.С.Гальчинська
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри
монументального і станкового
живопису

26.08.2025 № 1
В.о.завідувач кафедри Васкевич О.Є.

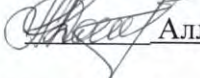
Васкевич О.Є.
(підпис, ініціали, прізвище)

2025 – Київ

Робоча програма навчальної дисципліни «Ботанічний живопис» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» за спеціальністю В2» Дизайн». КДАДПМД ім. М. Бойчука. _2025. – 11с.

Розробник(и): Басанець О.П., старший викладач кафедри монументального і станкового живопису. basanets_o@kdidpamid.edu.ua

Робочу програму перевірено

Декан факультету _____ Алла ДЯЧЕНКО
08.09.2025р.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної ради факультету _____ декоративно-прикладного мистецтва

Протокол засідання НМР факультету 08.09.2025 №

Голова НМР факультету _____ Валентина КОСТЮКОВА.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –5	Галузь знань В "Культура, мистецтво та гуманітарні науки"	вибіркова	
Електронна адреса: https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-grafichnogo-dyzajnu/	Спеціальність (освітня програма): <u>В2 «Дизайн»</u> «Графічний дизайн»	Рік підготовки:	
		3-й	_____ -й
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		VI -й	_____ -й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: <u>бакалаврський</u>	Лекції	
		- год.	_____ год.
		Практичні, семінарські	
		75 год.	_____ год.
		Самостійна робота	
		75 год.	_____ год.
		Індивідуальні завдання: ____ - ____ год.	
		Вид контролю: Поточний, підсумковий	
Форма контролю: диференційований залік			

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Ботанічний живопис» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність працювати в команді.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконання робіт.

ЗК 7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 9. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 3. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.

СК 6. Здатність застосовувати у проектнохудожній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).

СК 8. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.

СК 9. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями).

СК 11. Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності.

Програмні результати навчання, для формування яких використовується навчальна дисципліна:

ПРН 1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

ПРН 5. Розуміти і сумлінно виконувати свою частину роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.

ПРН 11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.

ПРН 18. Відобразити морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.

3. Передумови для вивчення дисципліни «Живопис»

№ з/п	Навчальні дисципліни, вивчені раніше
1.	Рисунок
2.	Кольорознавство
3.	Композиція
4.	Історія мистецтва

4. Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання**:

VI семестр

Знати:

- історію розвитку ботанічного живопису й ілюстрації — від античності до сучасних digital-практик;
- жанрові, стилістичні та технологічні особливості ботанічного мистецтва;
- принципи побудови натурної постановки, композиції та колористики у ботанічному живописі;
- матеріали та техніки, що використовуються у традиційному та цифровому ботанічному мистецтві (акварель, гуаш, акрил, графіка, digital painting);
- методика виконання натурних замальовок, створення декоративно-узагальнених рослинних форм та патернів;
- правила стилізації природних форм для декоративного ілюстрування та дизайнерських рішень;
- символіку рослинних мотивів у контексті історії мистецтва та дизайну.

Вміти:

- виконувати натурні замальовки рослин із збереженням пропорцій, пластики та колористичної гармонії;
- створювати живописні композиції з елементами ботанічного реалізму та декоративної стилізації;
- використовувати класичні та сучасні живописні техніки (акварель, акрил, змішана техніка, digital art);
- розробляти ботанічні орнаменти й патерни на основі натурального матеріалу;

- інтегрувати елементи ботанічного живопису у проекти дизайну (текстиль, ілюстрація, графічний дизайн);
- працювати з кольором і світлом для передачі фактури, прозорості й об'єму природних форм;
- створювати digital botanical art із застосуванням графічних редакторів (Procreate, Photoshop, Illustrator тощо).

5 Програма навчальної дисципліни
5.1 Тематичний план навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	інд.	с.р.		л	п	інд.	с.р.
1	2	3	4	6	7	8	9	10	12	13
VI семестр										
Тема 1. Ознайомлення з історією та жанровими особливостями ботанічного живопису.	25		15		10					
Тема 2. Кольорова структура рослинного світу.	25		20		5					
Тема 3. Композиційна побудова ботанічного зображення.	30		10		20					
Тема 4. Стилзація та творче узагальнення (поєднання реалістичного та декоративного).	40		20		20					
Тема 5. Створення докоративної орнаментальної композиції – патерну.	30		10		20					
Тема 6.										
Усього годин	150		75		75					
Вид контролю: диференційований залік										

5.2 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
VI семестр			
1	Тема 1. Побудова та вивчення рослинних форм в природі. Етюди простих ботанічних форм. Формат А4, акварель, маркери, кольорові олівці.	15	
2	Тема 2. Осінній натюрморт з квітами . Складний натюрморт доповнений квітами, овочами, фруктами. Формат А2.акварель, акрил.	20	
3	Тема 3. Голандський натюрморт. Вивчення технології. Копія однієї роботи голондських майстрів. Полотно 50x40, олійні фарби.	10	
4	Тема 4. Творча інтерпретація природних форм. Стилзація натурного об'єкту (квітка, гілка, листя, суцвіття, плодова форма). Формат А3. Матеріали згідно задуму студента.	20	
5	Тема 5.Створення декоративної орнаментальної композиції- патерну- на основі натурних замальовок. Студенти працюють у графічних редакторах (Procreate, Adobe Photoshop, Illustrator, Rebelle, Corel Painter тощо)	10	
Усього годин за _VI_ семестр		75	

5.3 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
VI семестр			
1	Тема 1. Побудова та вивчення рослинних форм в природі. Етюди простих ботанічних форм. Формат А4, акварель, маркери, кольорові олівці.	10	
2	Тема 2 Осінній натюрморт з квітами .Ескізування. Виконання завдання в матеріалі.	5	
3	Тема 3 Вивчення технології. Копія однієї роботи голондських майстрів. Полотно 50x40,	20	

	олійні фарби.		
4	Тема 4 Творча інтерпретація природних форм Виконання короточасних етюдів ботанічних форм .Виконання завдання в матеріалі.	20	
5	Тема 5. Створення патерну. Збір матеріалу. Виконання завдання в матеріалі.	20	
Усього годин за __ VI __ семестр		75	

6 Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Під час викладання курсу використовуються наступні засоби діагностики результатів навчання, зокрема, методи їх демонстрування: диференційований залік

7 Форми поточного та підсумкового контролю

6 семестр

Форми контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Перевірка виконання практичних завдань	5 x 10бали = 50 балів	
Перевірка виконання самостійної роботи	5 x 10бали = 50 балів	
Всього	100	

3 Критерії оцінювання результатів навчання

Для самостійної роботи, модульного контролю, семестрового контролю ідентичні критерії оцінювання результатів навчання

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік

90 -100	А	відмінно	Здобувач вищої освіти володіє системними професійними знаннями вповному обсязі. Вміє створювати проектні завдання на основі фундаментальних знань, технічних навиків з попередньо створеного матеріалу, а також власного індивідуального світосприйняття і самовираження. Самостійно в повному обсязі виконує навчально- практичне або контрольне завдання. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним показникам або може бути кращий від них	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	В	Дуже добре	Здобувач вищої освіти володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує всі прийоми, техніки, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-практичне або контрольне завдання, відповідно до вимог, які передбачено навчальною програмою. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання завдання. У процесі роботи припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє і виправляє. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним показникам.	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	зараховано
74 -81	С	добре	Здобувач вищої освіти володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, виконує всі прийоми, технічні операції, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми. Самостійно в повному обсязі виконує завдання відповідно до вимог, які передбачено навчальною програмою. Вміє розробляти окремі її види. В процесі роботи		добре	зараховано

			може припускатись окремих неточностей, які самостійно виправляє. Результат виконаної роботи в цілому відповідає діючим якісним показникам			
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти володіє основними професійними знаннями та правильно виконує переважну більшість прийомів і технічних операцій, необхідних для даної роботи. Самостійно і в цілому	Середній (репродуктивний)	задовільно	зараховано

			правильно планує та виконує навчально-практичне або контрольне завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій). При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які виправляє. Результат роботи відповідає якісним показникам.			
60-63	E	задовільно	Здобувач вищої освіти з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технічні операції, необхідні для даної роботи. Виконує навчально-практичне завдання. Достатньо усвідомлено користується навчальною документацією. Потребує консультації викладача. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок і неточностей, які частково може виправити. Результат роботи в цілому відповідає якісним показникам.			

35 -59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти без достатнього розуміння відтворює компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технічні операції. З частковою допомогою викладача виконує навчально-практичне або контрольне завдання. При виконанні роботи припускається помилок, які самостійно виправити не може. Результат виконаної роботи не відповідає якісним показникам.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	незараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі компоненти професійних знань та виконує окремі елементи навчально-практичного або контрольного завдання. При виконанні роботи припускається суттєвих помилок. Результат виконаної роботи не відповідає якісним показникам	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	незараховано

8.1 Розподіл балів, які отримують студенти

6 семестр

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
Тема 1. Ознайомлення з історією та жанровими особливостями ботанічного живопису.	20
Тема 2. Кольорова структура рослинного світу.	20
Тема 3. Композиційна побудова ботанічного зображення.	20
Тема 4. Стилзація та творче узагальнення (поєднання реалістичного та декоративного).	20
Тема 5. Створення декоративної орнаментальної композиції- патерну- на основі натурних замальовок.	20
Разом за семестр вивчення дисципліни	100

8.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Акварельні фарби, гуаш, олійні фарби, акрил, темпера. Папір для живопису. Полотно на підрамнику, картон для живопису. Пензлі, олівці, мастихіни, палітри.
2. Мольберти, стільці, куби під палітру, планшети для наклеювання паперу, столи для постановки натюрмортів, подіуми для постановок натури. Драперії для постановок, реквізит для постановок.
3. Методичний фонд кафедри монументального і станкового живопису.

10 Рекомендовані джерела інформації

10.1 Основна література

1. Балашова Н. В. Основи живопису : навч. посіб. — Київ : Каравела, 2018. — 256 с.
2. Костенко Л. І. Живопис. Методика викладання у вищих навчальних закладах. — Київ : НАКККиМ, 2020. — 184 с.
3. Антонович Є. А. Композиція та колористика у живописі. — Львів : Світ, 2016. — 212 с.
4. Соколова Н. П. Ботанічна ілюстрація: історія, методика, практика. — Харків : Ранок, 2019. — 144 с.

5. Blunt W., Stearn W. T. The Art of Botanical Illustration. — London : Antique Collectors' Club, 1994. — 368 p.
  6. Saunders G. Art and Science of Botanical Illustration. — London : The Crowood Press, 2012. — 192 p.
  7. Bowring J. Botanical Art with Scientific Accuracy. — London : Batsford, 2021. — 160 p.
-

Додаткова література

8. Redouté P.-J. Les Roses. — Paris : Firmin-Didot, 1824. — 132 p.
  9. Merian M. S. Metamorphosis Insectorum Surinamensium. — Amsterdam : Gerard Valk, 1705. — 60 p.
  10. Mee M. Brazilian Flowers and Plants. — London : Collins, 1988. — 240 p.
  11. Haeckel E. Kunstformen der Natur. — Leipzig : Bibliographisches Institut, 1904. — 100 Tafeln.
  12. Войткевич І. Сучасна ботанічна ілюстрація: тенденції, техніки, digital-підходи. — Львів : Сполом, 2022. — 128 с.
-

Електронні ресурси

13. Royal Botanic Gardens, Kew. Botanical Art Collection [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.kew.org>
  14. The Hunt Institute for Botanical Documentation [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.huntbotanical.org>
  15. The Society of Botanical Artists (UK) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.soc-botanical-artists.org>
  16. Botanical Artists Association of New Zealand [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.botart.nz>
  17. Flora Danica Online [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.floradanica-online.dk>
  18. Digital Botanical Art — Pinterest [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.pinterest.com/search/pins/?q=digital%20botanical%20art>
-

Відеоресурси / онлайн-курси

19. Botanical Illustration for Beginners [Электронный ресурс]. — Skillshare, 2023. — Режим доступа: <https://www.skillshare.com>
20. Digital Watercolor Botanical Art in Procreate [Электронный ресурс]. — Domestika, 2024. — Режим доступа: <https://www.domestika.org>
21. Botanical Drawing Fundamentals [Электронный ресурс]. — Coursera, University of Newcastle, 2022. — Режим доступа: <https://www.coursera.org>

Л И С Т**узгодження робочої навчальної програми**з дисципліни **«Ботанічний живопис»**,

складеної відповідно до освітньо-професійної програми

підготовки _____ бакалаврів _____ за напрямом/спеціальністю **В2** _____,

розробленої

_____ старшим викладачем кафедри МСЖ Басанець О.П. _____

	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – кафедра монументального і станкового живопису	Васкевич О.Є.		26.08.2025р. протокол №1
Випускова кафедра – кафедра графічного дизайну	Петрова І.В.		26.08.2025р. протокол №1

**Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни
«Ботанічний живопис»**

*Наприклад, внесено зміни до переліку основної літератури
Наприклад, змінено кількість годин на практичні заняття*

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Примітки
1	Внесено зміни до переліку основної літератури		
2	Змінено кількість годин на практичні заняття		

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни «Живопис»

Робоча програма перезатверджена на 20___/20___ навчальний рік (без змін)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання НМР
КДАДПМД ім. М. Бойчука
_____. _____. 20___ № _____

Голова НМР

_____
(підпис, ініціали, прізвище)

УХВАЛЕНО

Протокол засідання кафедри
монументального і станкового
живопису

_____
(назва кафедри)

_____. _____. 20___ № _____
Завідувач кафедри

_____
(підпис, ініціали, прізвище)

Робоча програма перезатверджена на 20___/20___ навчальний рік (зі змінами згідно з додатком _____)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання НМР
КДАДПМД ім. М. Бойчука
_____. _____. 20___ № _____

Голова НМР

_____
(підпис, ініціали, прізвище)

УХВАЛЕНО

Протокол засідання кафедри кафедри
монументального і станкового
живопису

_____
(назва кафедри)

_____. _____. 20___ № _____
Завідувач кафедри

_____
(підпис, ініціали, прізвище)

Робоча програма перезатверджена на 20___/20___ навчальний рік (зі змінами згідно з додатком _____)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання НМР
КДАДПМД ім. М. Бойчука
_____. _____. 20___ № _____

Голова НМР

_____
(підпис, ініціали, прізвище)

УХВАЛЕНО

Протокол засідання кафедри
монументального і станкового
живопису

_____
(назва кафедри)

_____. _____. 20___ № _____
Завідувач кафедри

_____
(підпис, ініціали, прізвище)

Голові Науково-методичної ради

ПОДАННЯ

Прошу включити до порядку денного наступного засідання Науково-методичної ради питання про затвердження робочої програми навчальної дисципліни, розроблених кафедрою монументального і станкового живопису:

1) з дисципліни «Живопис» _____
(_18_ кредити), перший (**бакалаврський**) рівень вищої освіти, для студентів галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності В2 _____
_____, спеціалізації Графічний дизайн _____;

Завідувач кафедри _____ Ольга ВАСКЕВИЧ

«__» _____ 20__ р.